

بسمه تعالی

اداره آموزش و پرورش شهرستان میاندوآب

نگات مهم مبانی رایانه

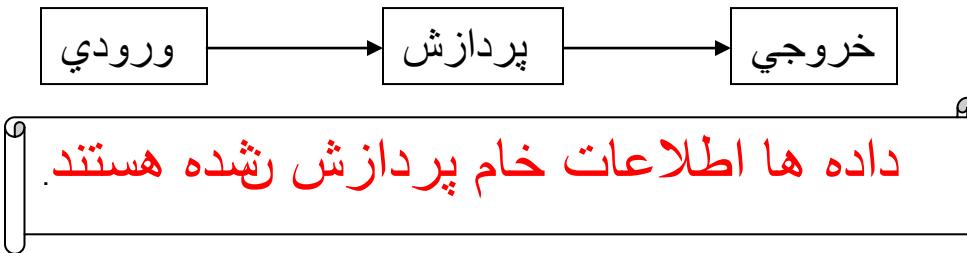
هنرآموز کامپیوتر: سمیه نوروزی

سال تحصیلی ۹۴-۹۳

فصل اول(کلیات و مفاهیم اولیه)

۱: رایانه چیست؟

رایانه، ماشینی است قابل برنامه ریزی که از ترکیب اجزای الکترونیکی و الکترومکانیکی تشکیل شده است و می تواند پس از دریافت ورودی ها، بر اساس دنباله ای از دستور العمل های مشخص، پردازش خاصی را انجام داده، سپس نتیجه را ذخیره نموده، یا به خروجی بفرستد.

۲: **داده** به مجموعه ای از ورودی ها که پیش از پردازش در اختیار داریم گفته می شود.

۳: **پردازش** به مجموعه عملیاتی که بر روی داده ها صورت می گیرد گفته می شود.

هدف از پردازش، دریافت داده ها و تبدیل آنها به اطلاعات مفید.

۴: **اطلاعات** پس از هر پردازش خاص، داده های **اطلاعات** تبدیل می شوند.

نکته: رایانه ماشینی خلاق و هوشمند نیست و کارهای ابراساس دستور العمل هایی که به وسیله ی انسان به آن داده می شود انجام می دهد.

بر اساس قدرت پردازش، می توان رایانه هارا به چهار گروه اصلی تقسیم کرد که عبارت انداز: **ابر رایانه ها، رایانه های بزرگ، رایانه های کوچک، ریز رایانه ها**.

پرقدرترين و سريع ترین کامپیوترها **ابر رایانه ها** و کم هزینه ترین و کم حجم ترین رایانه های **ریز رایانه ها** هستند.

رایانه های شخصی که به معروف انداز نوع ریز رایانه ها هستند در سه شکل رایانه های رومیزی، رایانه های کمی و رایانه های دستیار دیجیتالی شخصی عرضه می شوند.

نکته: رایانه های رومیزی معمولاً شامل صفحه نمایش، صفحه کلید و یک واحد سیستم که به ندرت جایه جامی شوند.

رایانه های بر اساس نحوه ی دریافت و نوع پردازش داده ها، به سه گروه اصلی تقسیم می شوند. رایانه های انالوگ، رایانه های دیجیتال و رایانه های پیوندی تقسیم می شوند.

نکته: رایانه های انالوگ اغلب از محیط های فیزیکی گرفته می شوند و کمیتها ی پیوسته ای هستند.

سخت افزار رایانه

به قطعات قابل لمس رایانه سخت افزار میگویند.

رایانه شامل سه واحد اصلی واحد ورودی، واحد خروجی، واحد حافظه و واحد پردازش مرکزی تقسیم میشود.

نکته: قبل از عمل پردازش تمام دستور العمل ها وداده ها به بخش حافظه منتقل میشوند.

پردازش مرکزی شامل واحد های محاسبه و منطق و واحد کنترل و ثبات ها میباشد.

نکته: ارتباط حافظه با واحد پردازش مرکزی دو طرفه است

نکته: واحد کنترل بر کلیه ی قسمت ها نظارت و کنترل دارد.

پردازنده مرکزی کار اصلی پردازش اطلاعات را انجام میدهد. یکی از عوامل موثر بر سرعت پردازش داده ها، سرعت پردازنده مرکزی است.

مدیریت پردازنده ی مرکزی بر عهده ی واحد کنترل است. واحد محاسبه و منطق وظیفه ی تجزیه و تحلیل و اجرای دستورات در پردازنده ی مرکزی بر عهده دارد.

حافظه

حافظه محلی است که داده ها در آن قرار دارد. در حالت کلی حافظه ی رایانه ها به دو گروه حافظه اصلی و حافظه جانبی تقسیم میشود.

واحد ورودی

اطلاعات از طریق واحد ورودی تارد رایانه میشود این دستگاه ها اطلاعات را به زبان قابل فهم رایانه تبدیل میکنندو بر عکس.

فصل دوم

سیستم نمایش اعداد و کدگذاری داده ها

سیستم دو دویی

دلیل انتخاب مبنای دو به عنوان پایه ی محاسبات درونی رایانه ساده بودن ساخت مدارهای الکترونیکی است. هر گاه رقم اخر یا رقم سمت راست اعداد دو دویی صفر باشد آن عدد زوج است و اگر یک باشد آن عدد فرد است.

تبدیل مبنایها

تبدیل مبنای $\rightarrow 2$

عدد مورد نظر را تا جایی که خارج قسمت کوچکتر از دو شود تقسیم میکنیم.

تبدیل مبنای $\rightarrow 10$

ارزش مکانی هر رقم را در اعداد متناظر ان ضرب و با هم حاصل را جمع میکنیم.

فصل سوم

ویژگی های حافظه

۱. مانایی یا نامانایی: اگر داده های حافظه باقطعه جریان برق از بین بروند حافظه نا مانا است و گرنه ماناست

۲. نشانی پذیری: هر سلول حافظه دارای یک نشانی است که برای دستیابی به داده های ان مورد استفاده قرار میگیرد

۳. ظرفیت: مقدار داده ای را که میتوان در یک حافظه ذخیره کرد ظرفیت ان حافظه میگویند.

۴. کارایی حافظه: این ویژگی به زمان دستیابی به حافظه و سرعت انتقال داده بستگی دارد

سلسله مراتب حافظه

حافظه های اصلی: از نظر مانایی داده ها به دوگروه حافظه ی با دسترسی تصادفی رم و حافظه فقط خواندنی رام تقسیم میشود.

حافظه RAM: بر عکس RAM به صورت موقت داده ها در آن ذخیره میشوند و داده های درون آن دائمی هستند.

حافظه های پنهان و میانگین

دو نوع حافظه درون ماشینی دیگر برای بالا بردن بهره وری پردازنده وجود دارد که عبارت انداز حافظه های نهان و حافظه های میانگیر یا بافر

نکته: چون پردازنده مهمترین بخش رایانه است، استفاده ی مناسب از آن باعث افزایش بازدهی کل سیستم میشود.

حافظه های جانبی

حافظه های جانبی با توجه به نوع دسترسی به داده به دو گروه اصلی تقسیم میشوند که عبارت انداز: حافظه های جانبی با دسترسی ترتیبی به داده ها و حافظه های جانبی با دسترسی مستقیم به داده ها.

دیسک های سخت

این نوع حافظه ها، به طور منطقی معمولاً از چند شیار، قطاع و سیلندر تشکیل شده اند.

دیسک های نوری

در دیسک های نوری داده ها به وسیله ی یک منبع قوی تابش نور، مانند لیزر روی صفحه ای از جنس پلاستیک مقاوم درج میشوند.

این دیسک ها در سه نوع فقط خواندنی، قابل باز نویسی و دیسک چند منظوره در بازار وجود دارند.

Flash memory

این حافظه ها که در ظرفیت هایی مانند ۱ و ۲ گیگابایت و ... عرضه میشوند از طریق به مادربرد متصل میشود.

USB

فصل ۴

دستگاه های ورودی

۱. صفحه کلید: برخی از صفحه کلید ها به صورت بی سیم هستند و به راحتی میتوان در محوطه ی یک اتاق جایه جا کرد.

۲. ماوس: حرکت یک اشاره گر را روی صفحه نمایش کنترل میکند.

۳. اسکنر: ابزاری است که میتواند تصویر روی کاغذ یا فیلم عکاسی را به داده دیجیتال تبدیل کند و به این ترتیب تصویر وارد رایانه میشود.

۴. قلم نوری: ابزاری شبیه قلم است که به نور حساس بوده در تماس با سطح صفحه نمایش کد هایی را به رایانه منتقل میکند و باعث انتخاب یک موضوع و با اجرای برنامه میشود.

۵. اهرم هدایت: ابزاری است که بیشتر در بازی های رایانه ای و برنامه های شبیه سازی مانند برنامه های شبیه سازی پرواز به کار میروند.

۶. دوربین دیجیتال: مثل دوربین معمولی برای ثبت تصویر به کار میروند.

WEBCAM.7

این دوربین به رایانه متصل شده و تصاویر دریافتی را میتوان بر روی صفحه نمایش مشاهده کرد.

۷. ورودی های صوتی: برای برای دریافت صوت به کار میروند.

دستگاه های خروجی

۱. صفحه نمایش

۲. چاپ گر

چاپ گر سوزنی، چاپ گر جوهرافشانو چاپ گر لیزری

۳. رسام

۴. بلندگو

دستگاه های ورودی و خروجی

۱. دیسک گردان ها

۲. کارت صدا

۳. کارت شبکه

۴. مودم

فصل پنجم

نرم افزار: به مجموعه ای هماهنگ از برنامه ها که کنترل و هماهنگی فعالیت های سخت افزاری را بانه و هدایت و پردازش داده ها را بر عهده دارد نرم افزار گفته میشود.

انواع نرم افزار: نرم افزارهای سیستمی و نرم افزار کاربردی

نرم افزار های سیستمی به چند گروه تقسیم میشوند که عبارت اند از: برنامه های راه انداز، سیستم عامل ها، مترجم های زبان برنامه نویسی و برنامه های کمکی.

مدیریت منابع سیستم عامل، یکی از وظیفه های مهم سیستم عامل است که براساس آن واحد پردازنده ی مرکزی، حافظه ها و واحد های ورودی و خروجی کنترل میشوند.

مترجم زبان: نرم افزاری است که برنامه های نوشته شده با یک زبان خاص برنامه نویسی را به زبان قابل فهم ماشین تبدیل میکند.

زبان های برنامه نویسی به ۳ گروه کلی زبان سطح پایین، زبان سطح میانی و زبان سطح بالا تقسیم میشوند.

برنامه های کمکی

برنامه های کمکی نرم افزارهایی هستند که عملیات مربوط به استفاده از رایانه را ساده تر می کند

نرم افزار های کاربردی

برای انجام امور خاصی طراحی و تولید شده اند و تحت کنترل سیستم عامل اجرا می شوند.

نرم افزار های گرافیکی

برای تولید جلوه های گرافیکی ایجاد تصویر و انجام تغییرات در انها، رنگ امیزی تصاویر و موارد بسیار دیگر کا در ارتباط با تصاویر هستند از نرم افزار گرافیکی استفاده می کنند.

صفه گسترده

در محیط نرم افزارهای صفحه گسترده می توان انواع عملیات را روی داده ها انجام داد

نرم افزار های مدیریت بانک اطلاعاتی

در مدیریت بانک اطلاعاتی، اطلاعات در غالب جدولهایی نگهداری میشوند که با یکدیگر ارتباط دارند

نرم افزارهای ارائه گرافیکی

با استفاده از نرم افزارهای ارائه گرافیکی میتوانید برای سخنرانی ها و همایش ها اسلاید تهیه کنید.

فصل ششم

فناوري اطلاعات

تعريف فناوري اطلاعات: فناوري اطلاعات انسان را در ذخيره سازي انتقال و دریافت پردازش اطلاعات ياري ميدهد
مفهوم فناوري در عبارت فناوري اطلاعات

فناوري کاربردي کردن علم است اما فناوري در فناوري اطلاعات عبارت از ابزار مکانيزم، دانش يا فرایندی برای تبدیل ورودی ها به خروجی ها است که برای ارتقای قابلیت های افراد گروه های کار و سازمان به کار میروند.

مفهوم اطلاعات در عبارت فناوري اطلاعات

فرایند یاد گیری در سلسله مراتب اطلاعات یا هرم دانش از داده شروع شده و به خرد و دانایی ختم میشود.
به کار گیری فناوري اطلاعات در حوزه های مختلف

فناوري اطلاعات با ایجاد محیط های مجازی، تجارت و اقتصاد را کاملا دگرگون ساخته است به گونه ای که این عصر به عنوان عصر اقتصاد دیجیتالی نامیده شده است.

فناوري اطلاعات با ایجاد ابزارهای جدید و محیط مجازی ماحیت روابط را تغییر داده است.
سیستم اطلاعات مدیریتی

نوعی از سیستم اطلاعاتی است که اطلاعات و داده های به کار رفته در سیستم های عملیاتی را ثبت و نگهداری میکند و انرا به صورت گزارش های خلاصه و مقایسه ای ارایه میکند.

سیستم مدیریت ارتباط با مشتری
سیستم جامعی اند که تمرکز انها بر مشتریان سازمان است.

برخی از ساخت های آموزش مجازی عبارت اند از:

۱. زیر ساختی ۲. مفاد و محتواي آموزشي ۳. مدیریت محتوا

مزایا و ویژگی های متن های الکترونیکی

سهولت انتقال

دسترسی سریعتر به محتوای مورد نظر

انتقال از یک مطلب به دیگری و بازگشت

پشتیبانی از امکانات چند رسانه ای

تأثیر فناوری اطلاعات در تجارت و اقتصاد

در حوزه اقتصاد الکترونیکی طرح های زیادی در بخش های مختلف در حال اجراست که برخی عبارت اند از :

۱. تجارت الکترونیکی

۲. بانکداری الکترونیکی

۳. پول الکترونیکی

۴. سیستم گواهی امضای الکترونیکی

۵. بستر های حقوقی محیط مجازی

تجارت الکترونیکی: به معنی ارایه کالا یا خدمات که معمولاً به خاطر پول است.

سطوح اصلی تجارت شامل موارد زیر است:

۱. محصول ۲. فرایند فروش ۳. فرایند تحويل و خدمات پس از فروش

فصل هفتم

نکات لازم در حل مساله

۱. بسازگاری ۲. تعدد راه حل ۳. بهترین راه حل ۴. تعدد پاسخ

در نگاه کلی مساله ها به دو دسته تقسیم میشوند:

۱. ساده که نیاز به تقسیم ندارد

۲. پیچیده که قابل تجزیه به چندین زیر مساله هستند.

روند نما

همان طور که گفته شد از شکل های قراردادی استفاده میشود

برای بیان عملیات محاسباتی، ریاضی

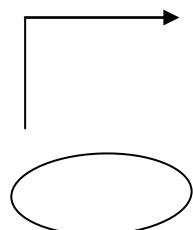
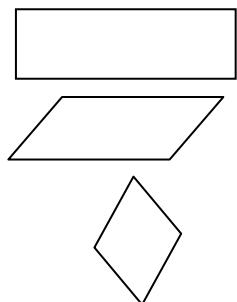
برای دریافت ورودی یا چاپ نتایج

برای بیان شرط

برای ایجاد تکرار

برای شروع پایان

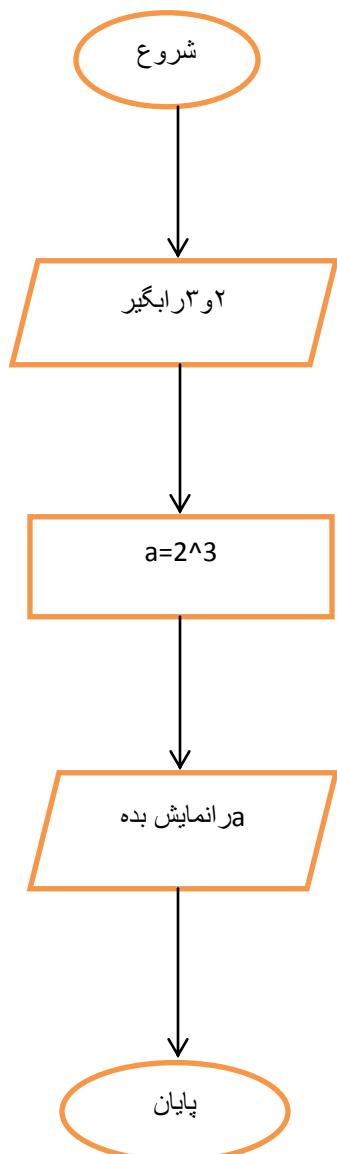
برای نمایش ترتیب

نمونه الگوریتم های حل شده

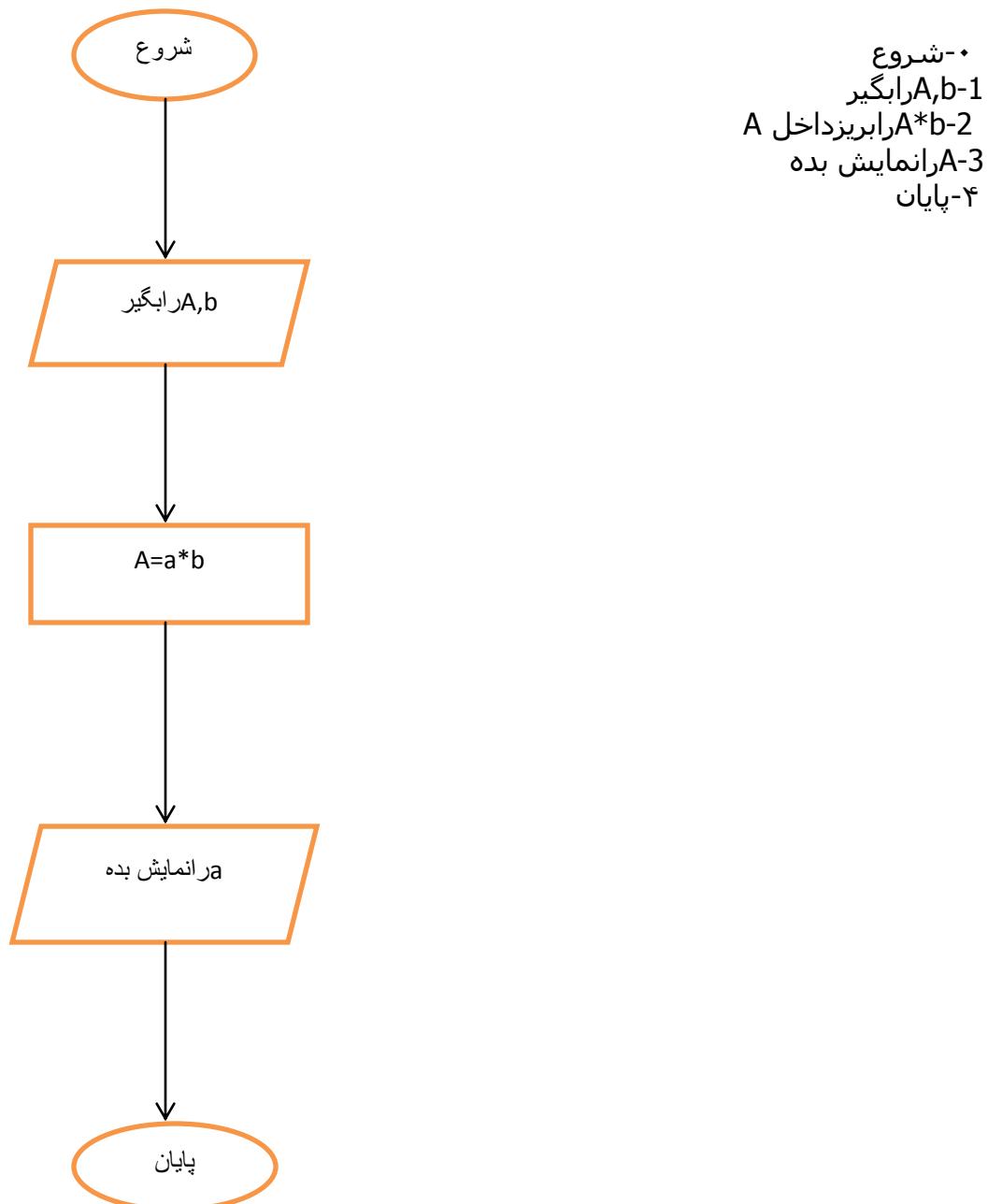
الگوریتمی بنویسید که عدد ۲۰۳ را گرفته و اولی را به توان دومی برسانید؟

- شروع
- 1- ۲۰۳ را بگیر
- ۲- 2^3 بر بیز داخل A
- ۳- رانمایش بده
- ۴- پایان

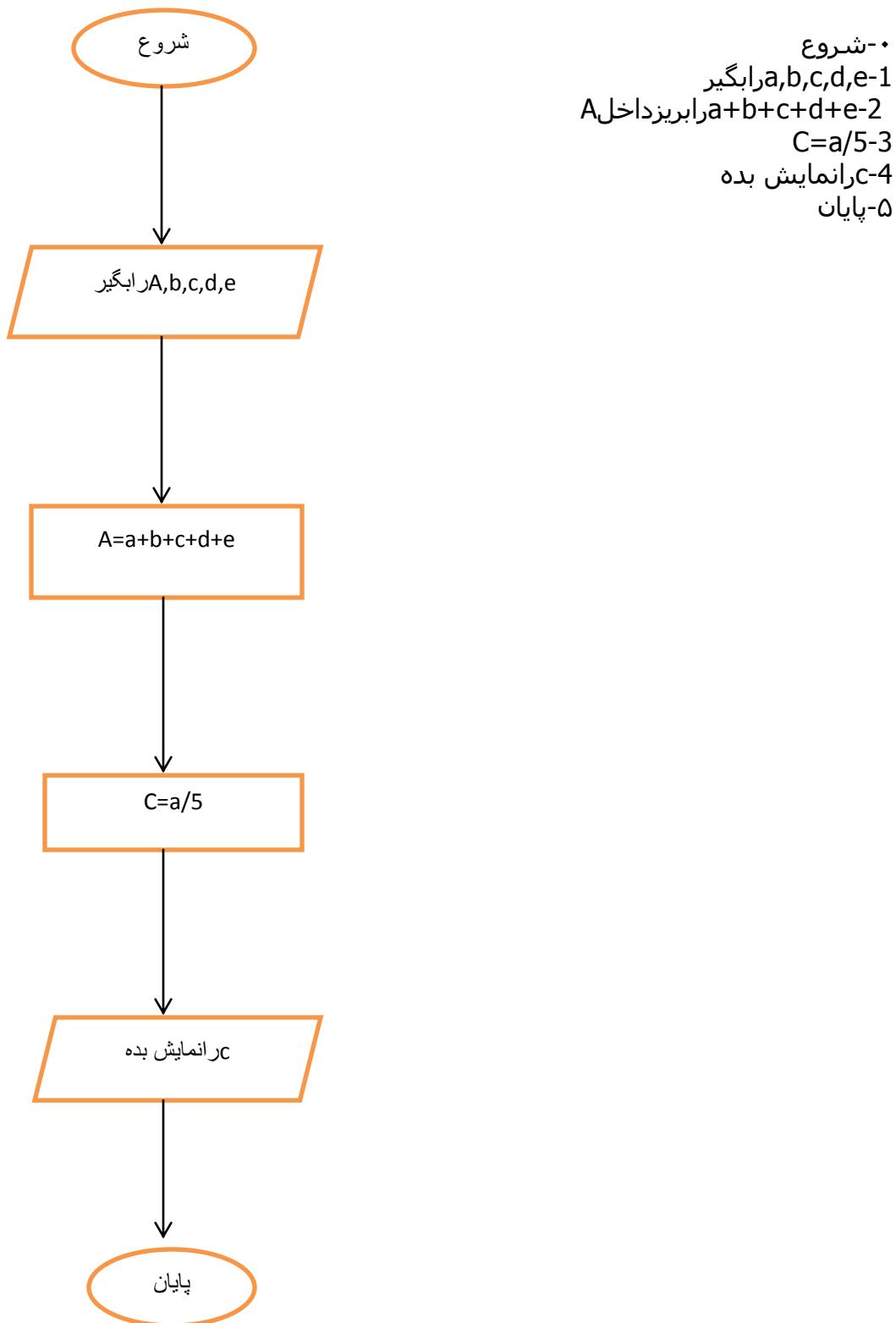

۱

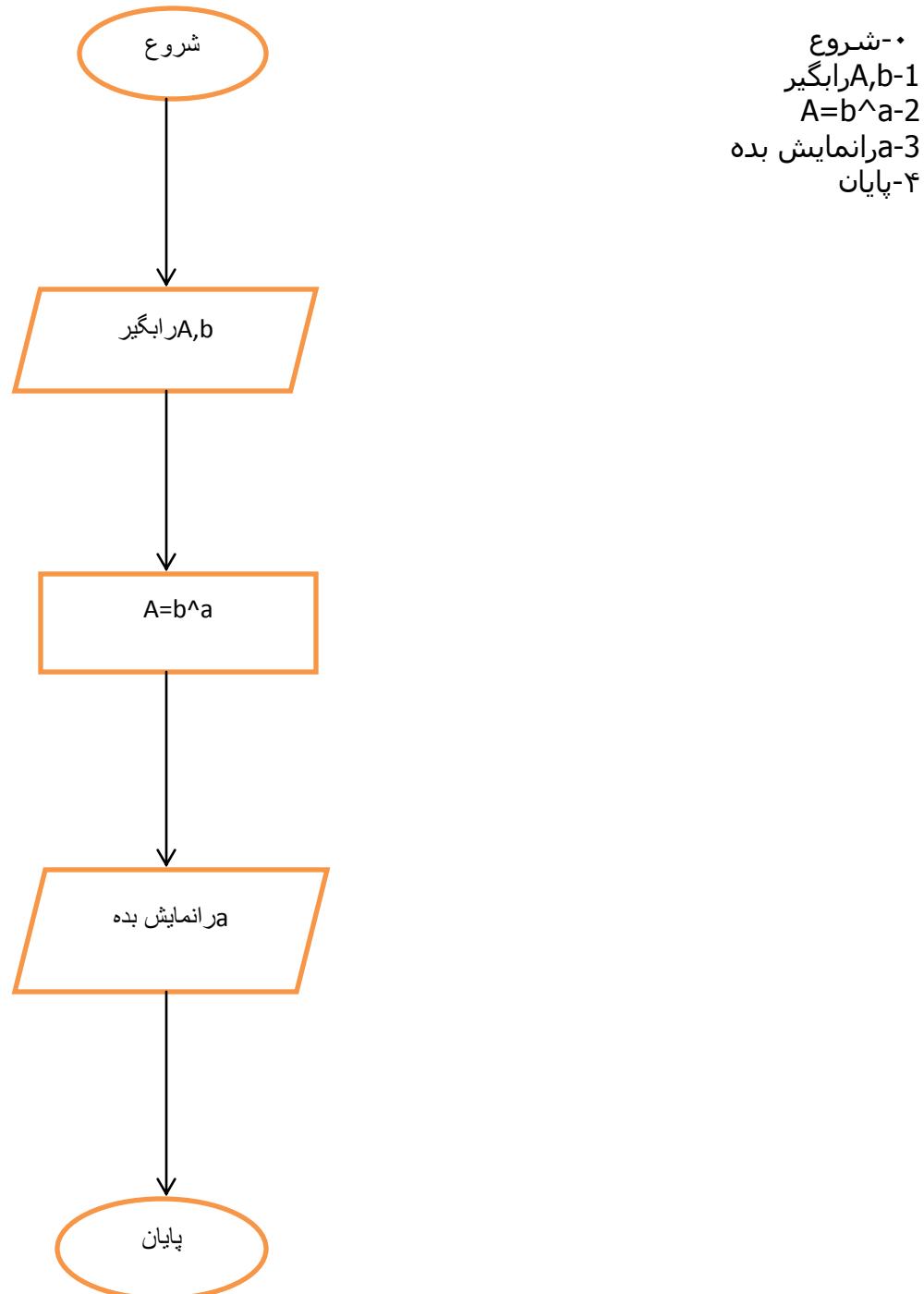
الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواهی را وارد کرده و سپس حاصل ضرب این دو عدد را در خروجی نمایش دهد؟

الگوریتمی بنویسید که پنج عدد لخواهی را دریافت نموده و میانگین آنها را محاسبه و در خروجی نمایش دهد؟

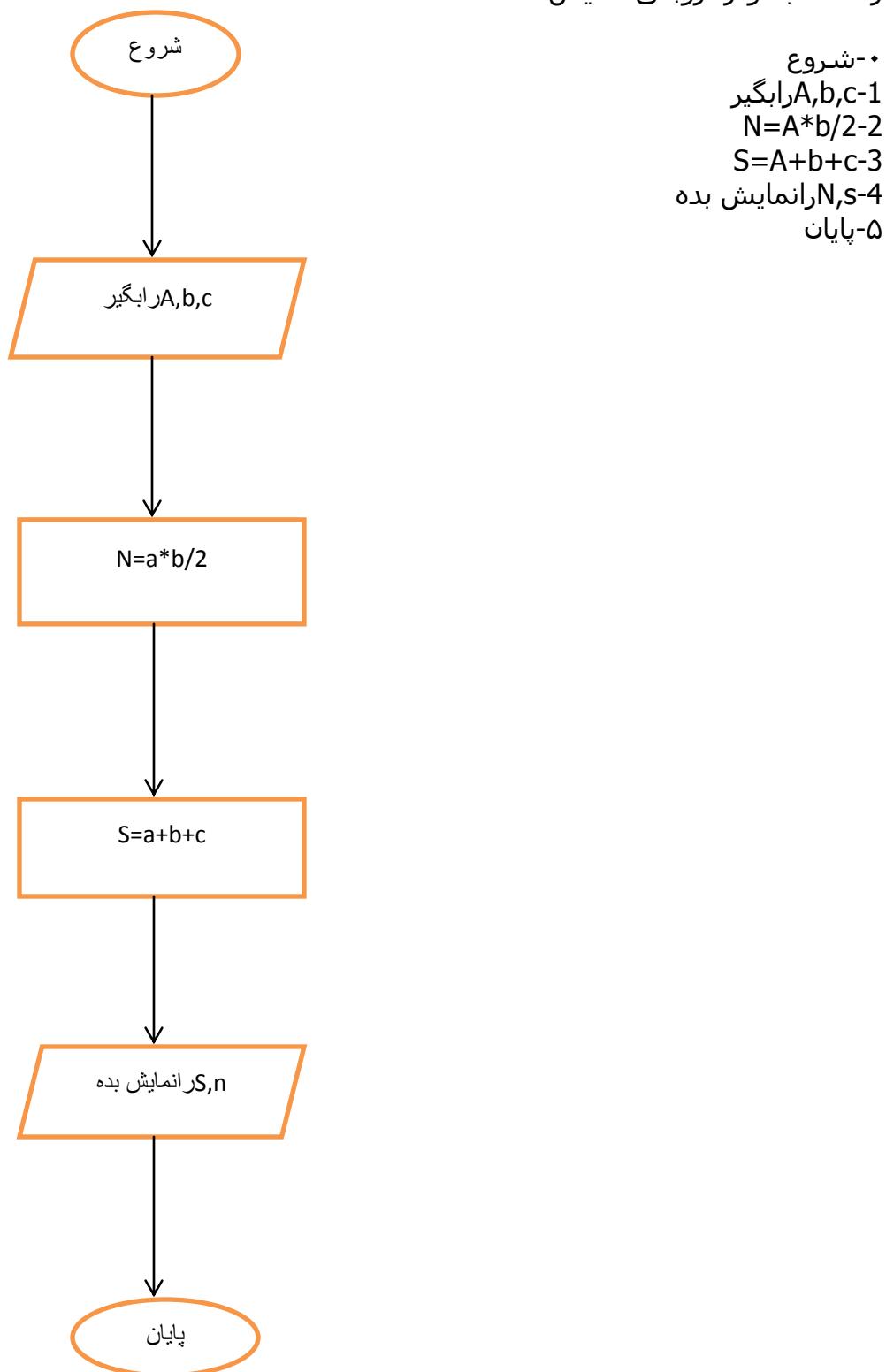

الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواهی را از ورودی دریافت نموده و سپس دومی را به توان اولی رسانده و حاصل رانمایش دهد؟

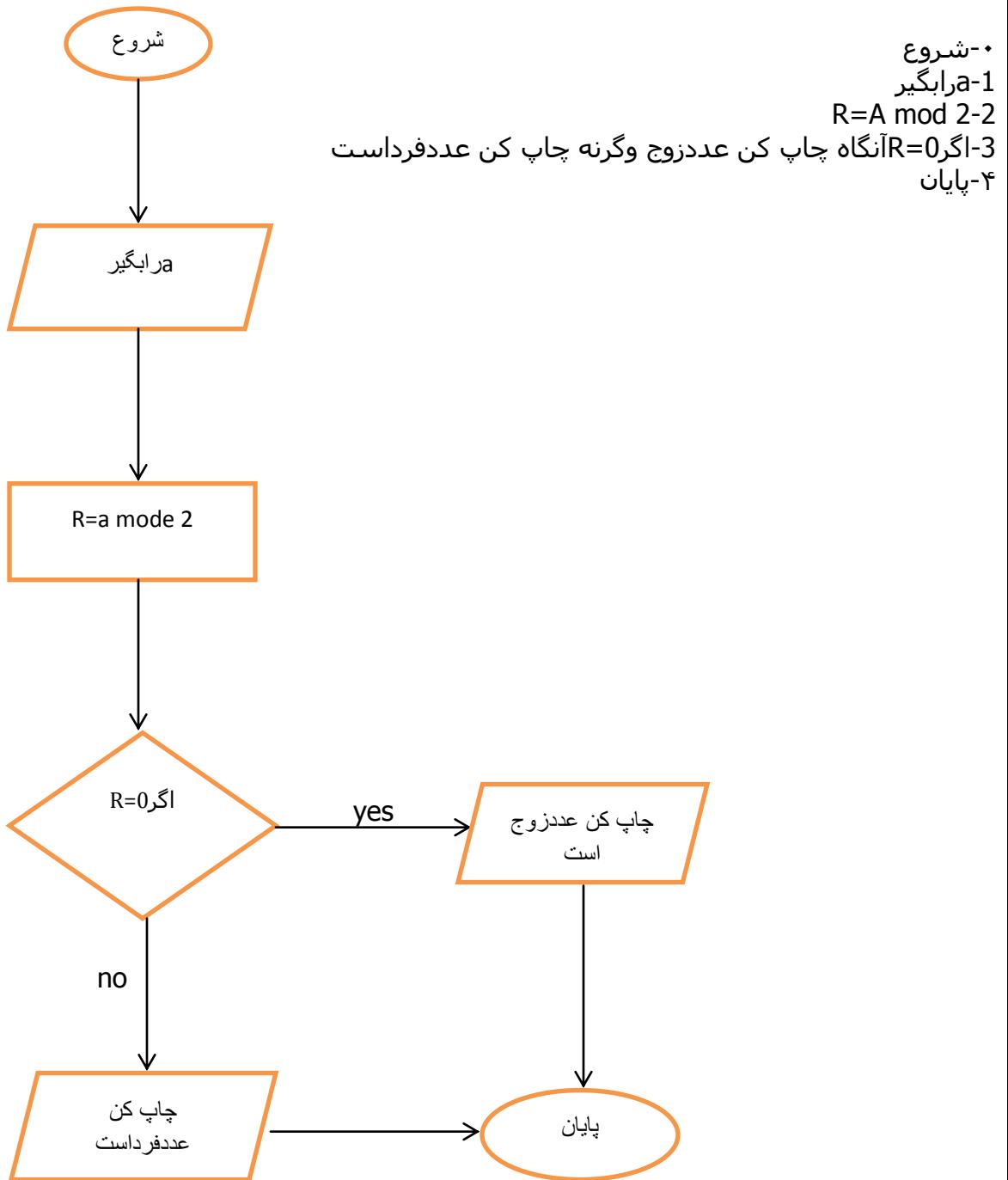

۴

الگوریتمی بنویسید که با دریافت سه عدد به عنوان اضلاع یک مثلث محیط و مساحت آن را محاسبه و در خروجی نمایش دهد؟

الگوریتمی بنویسید که یک عدد لخواهی را زورو دی دریافت و فردیازوج بودن آن را تشخیص و آن را با پیغامی نمایش دهید؟

۶

الگوریتمی بنویسید که عدد دلخواهی را از ورودی دریافت کرده و بخش پذیری آن را برینج با پیغام مناسبی نمایش دهد؟

- شروع

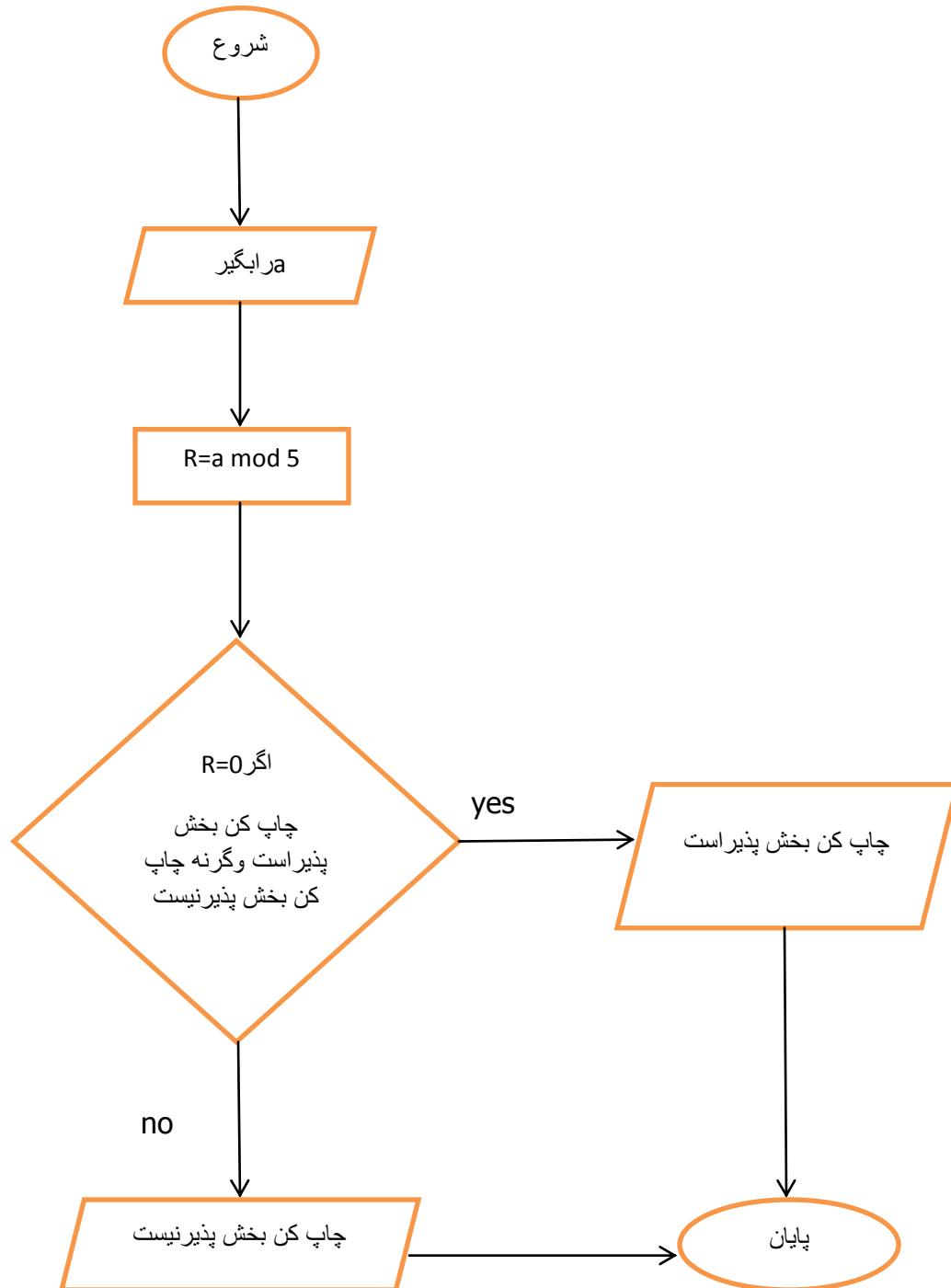
- رابگیر

$$R = a \bmod 5$$

- اگر $R=0$

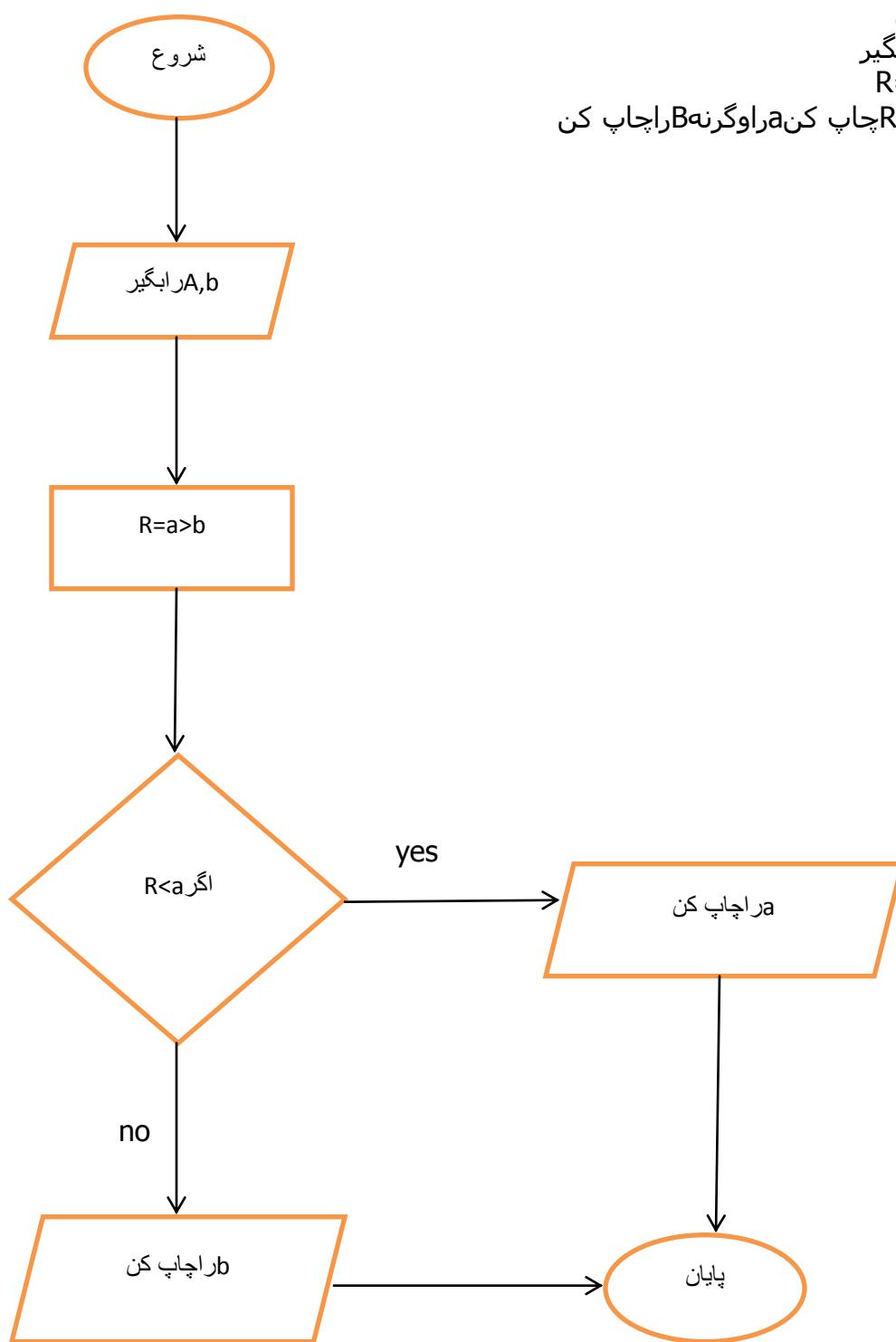
- چاپ کن بخش پذیر است و گرنه چاپ کن بخش پذیر نیست

- پایان

الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواه را زورو دی دریافت نموده و سپس بزرگترین این دورادر خروجی نمایش دهد؟

-شروع
-را بگیر $A, b-1$
 $R=a > b-2$
اگر $R < a$ پايان
چاپ کن a او b را چاپ کن

الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواهی را از ورودی دریافت نموده و بخش پذیری اولی بر دومی را در خروجی نمایش دهد؟

- شروع

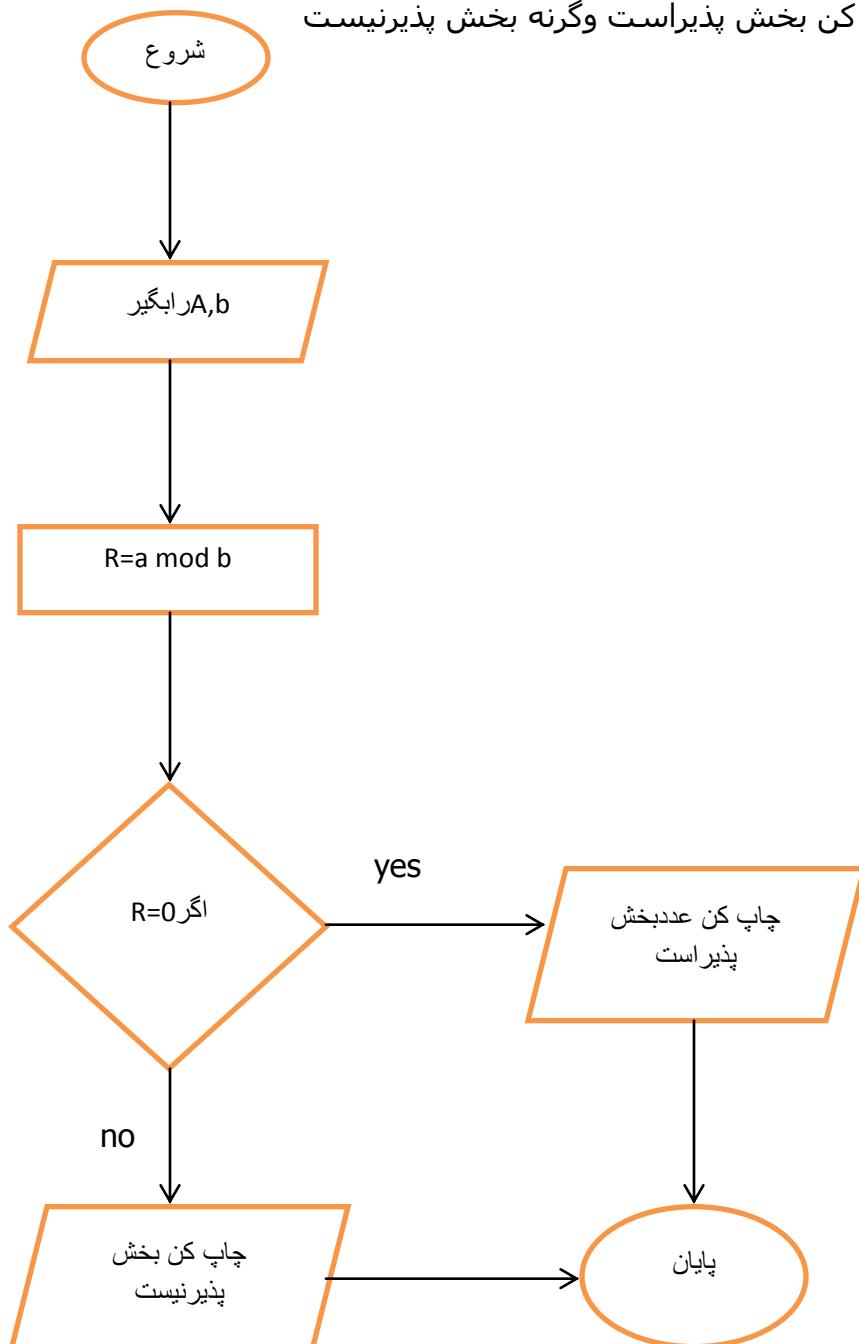
رابگیر A,b-1

$R = a \bmod b - 2$

- اگر $R = 0$ چاپ کن بخش پذیراست و گرنه بخش پذیر نیست

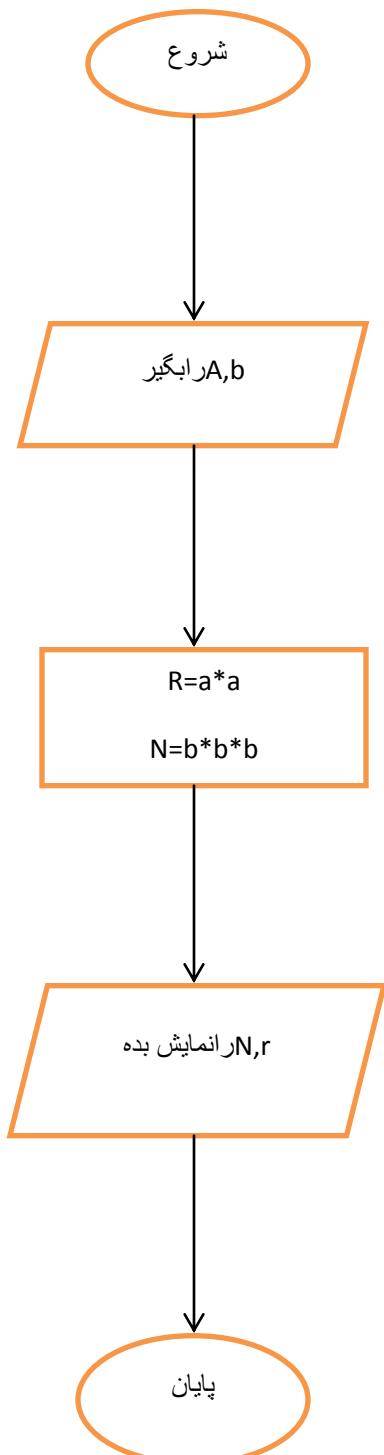
- پایان ۴

۹

الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواهی را از ورودی دریافت نموده و اولی را به توان دو و دومی را به توان سه رسانده و حاصل را در خروجی نمایش دهید؟

-شروع
رابگیر A,b-1
 $R=a*a-2$
 $N=b*b*b-3$
R, n-4 را نمایش دهید
پایان

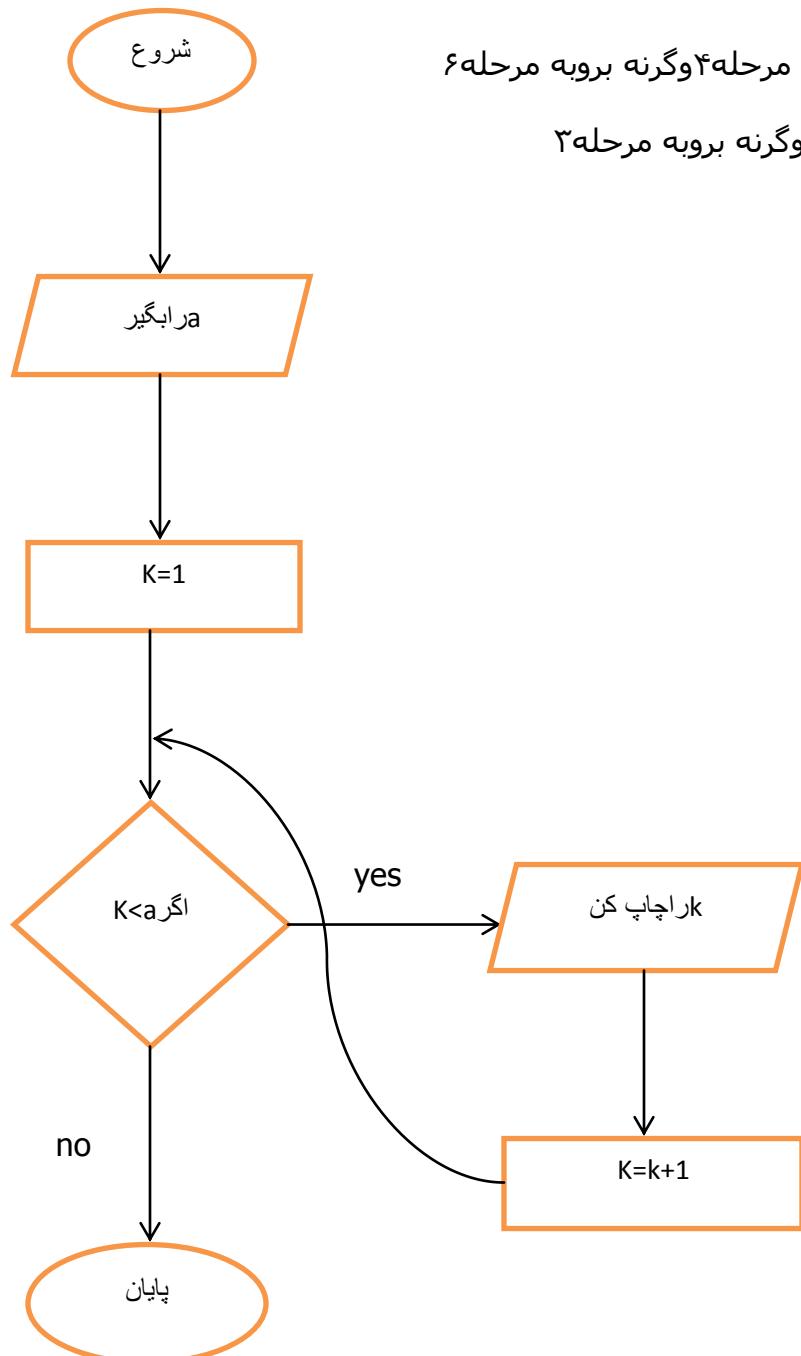

۱۰

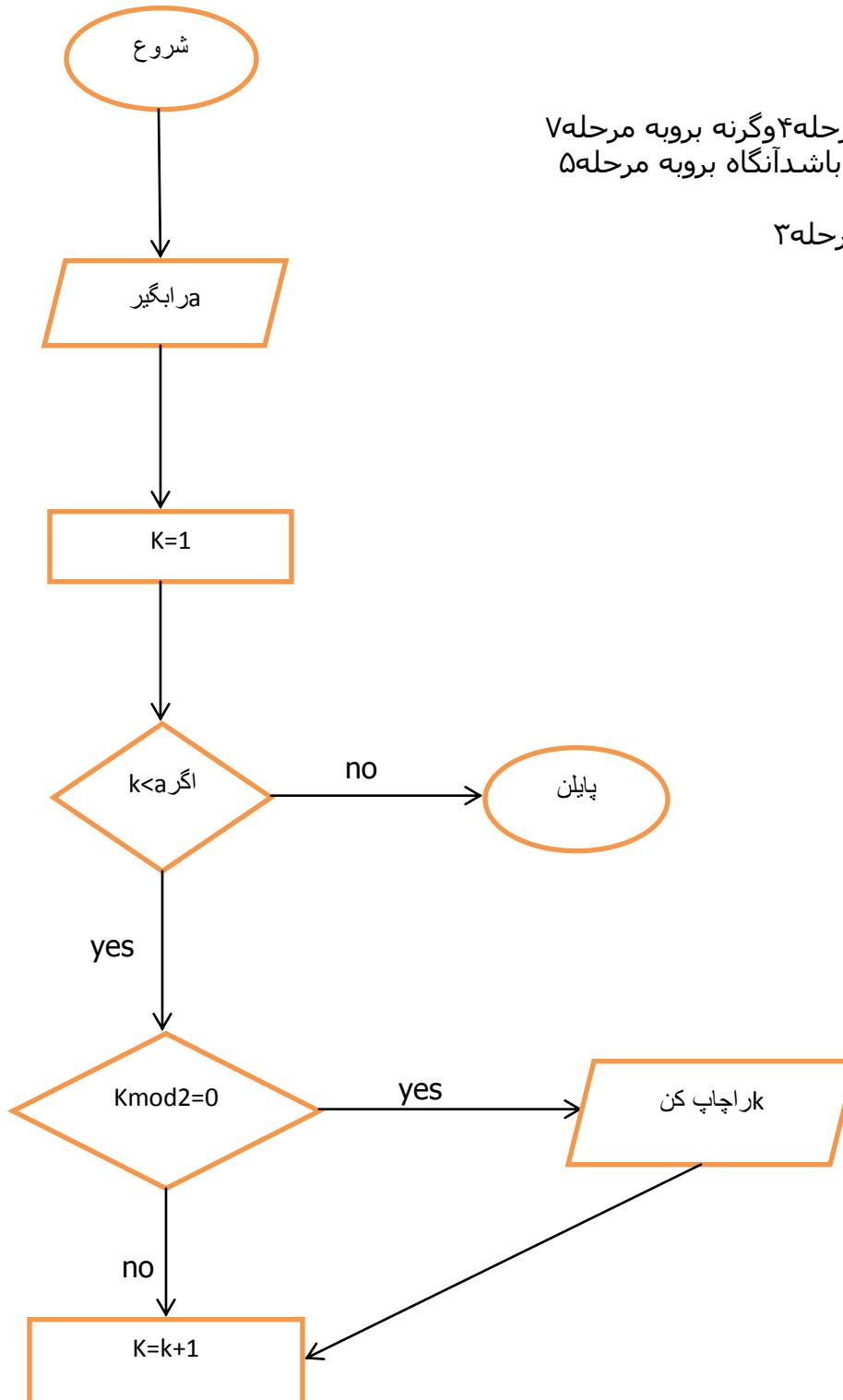
الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را ارورودی دریافت نموده و سپس اعداد کوچکتر از آن را در خروجی نمایش دهد؟

-شروع
-رابگیر
 $a-1$
 $K=1-2$
اگر $K < a$ است برویه مرحله ۴ و گرنه برویه مرحله ۶
را نمایش بده
 $K=k+1-5$
را چاپ کن و گرنه برویه مرحله ۳
پایان

11

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت نموده و اعداد زوج کوچکتر از آن را در خروجی نمایش دهد؟

- شروع
- را بگیر a-1
 $K=1-2$
- اگر $a < K$ برویه مرحله ۴ و گرنه برویه مرحله ۵
- باشد آنگاه برویه مرحله ۵
- کراچاپ کن
 $K=k+1-6$ برویه مرحله ۳
- پایان

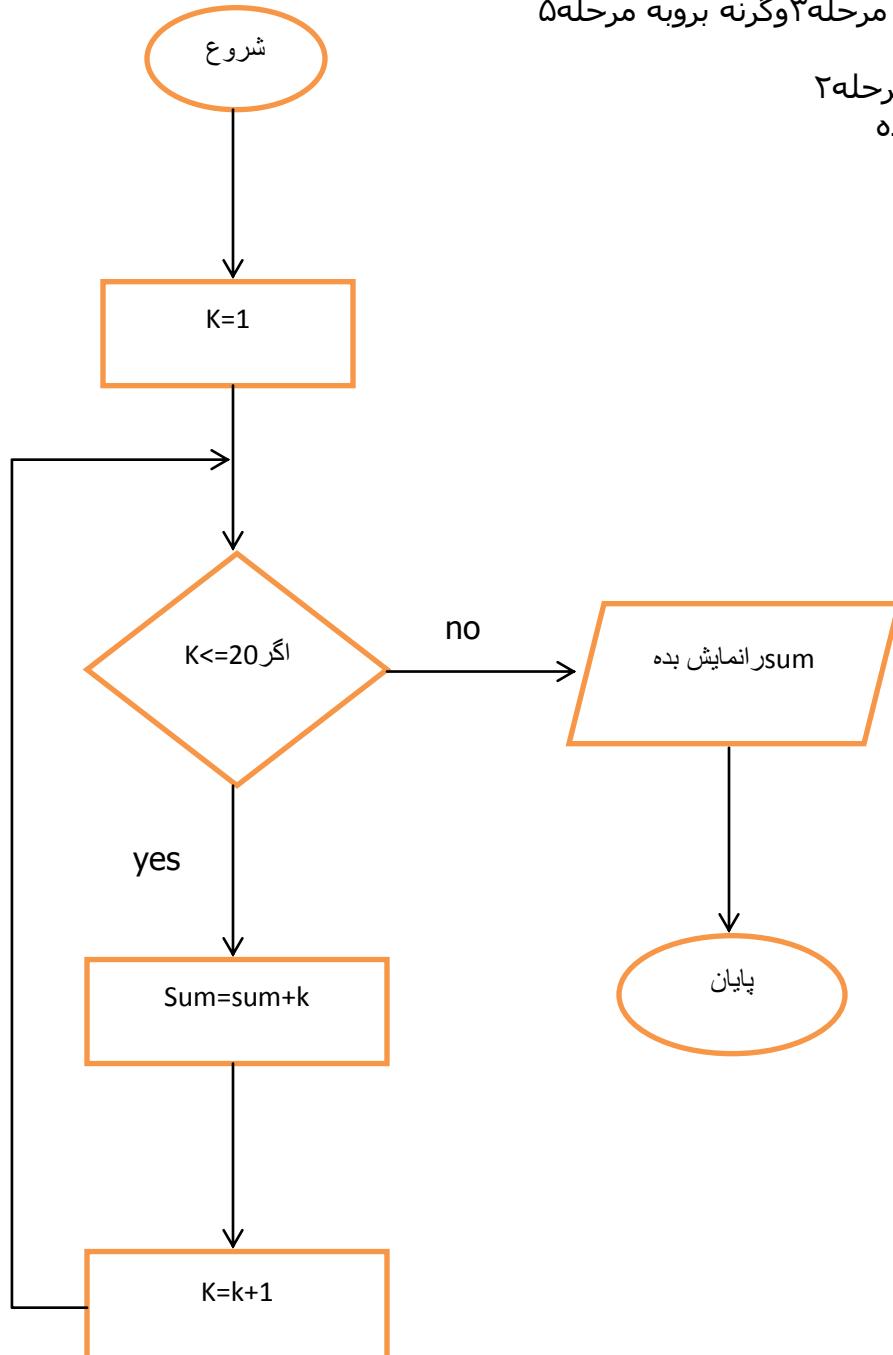
12

الگوریتمی بنویسید که مجموع اعدادیک تا ۲۰ را در خروجی نمایش دهد؟

-شروع
K=1-1

اگر $K \leq 20$ برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۵
 $Sum = sum + k - 3$
 و برویه مرحله ۶ K=k+1-4
 رانمایش بده Sum-5
 پایان

13

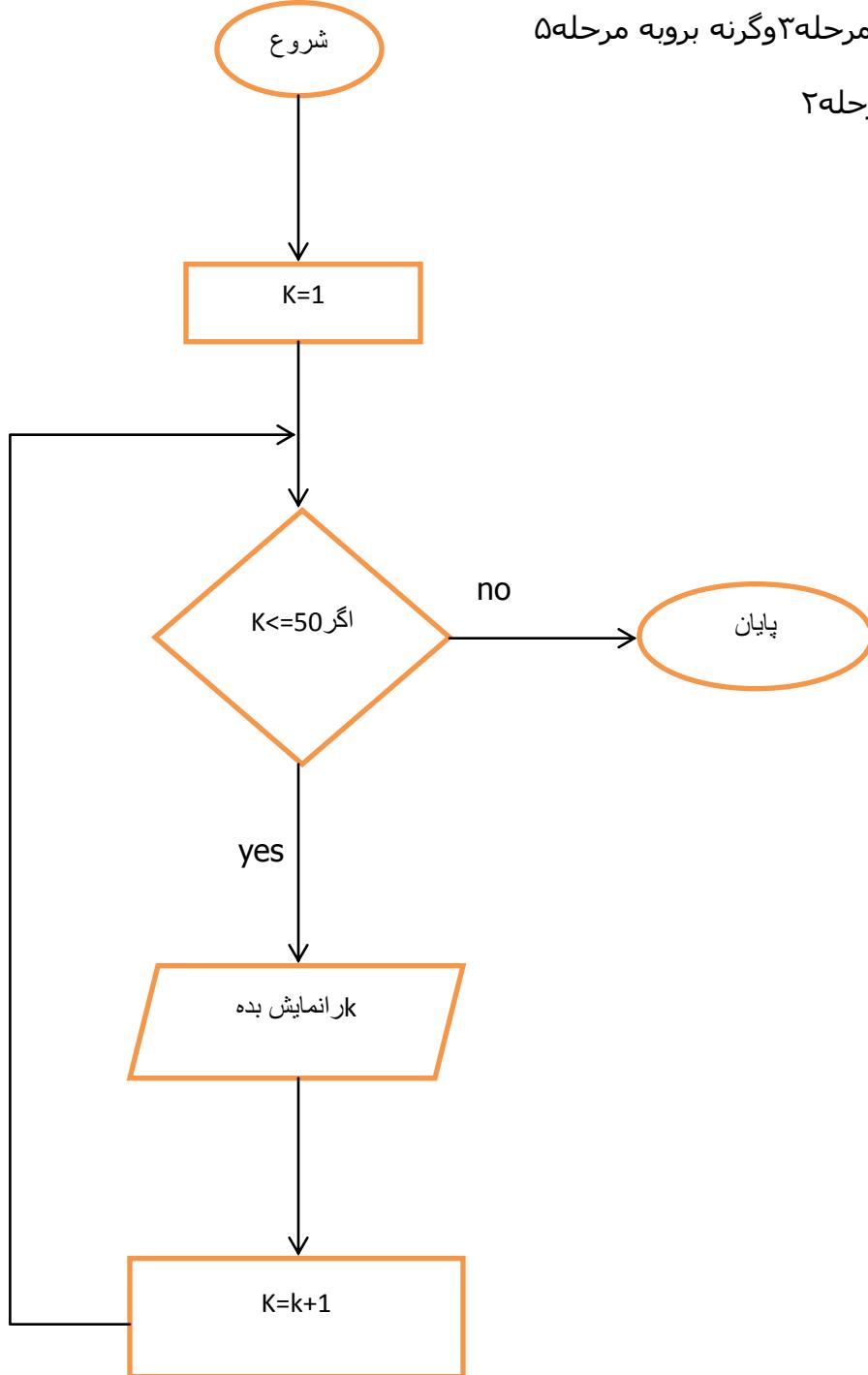

الگوریتمی بنویسید که اعدادیک تا ۵۰ را در خروجی نمایش دهد؟

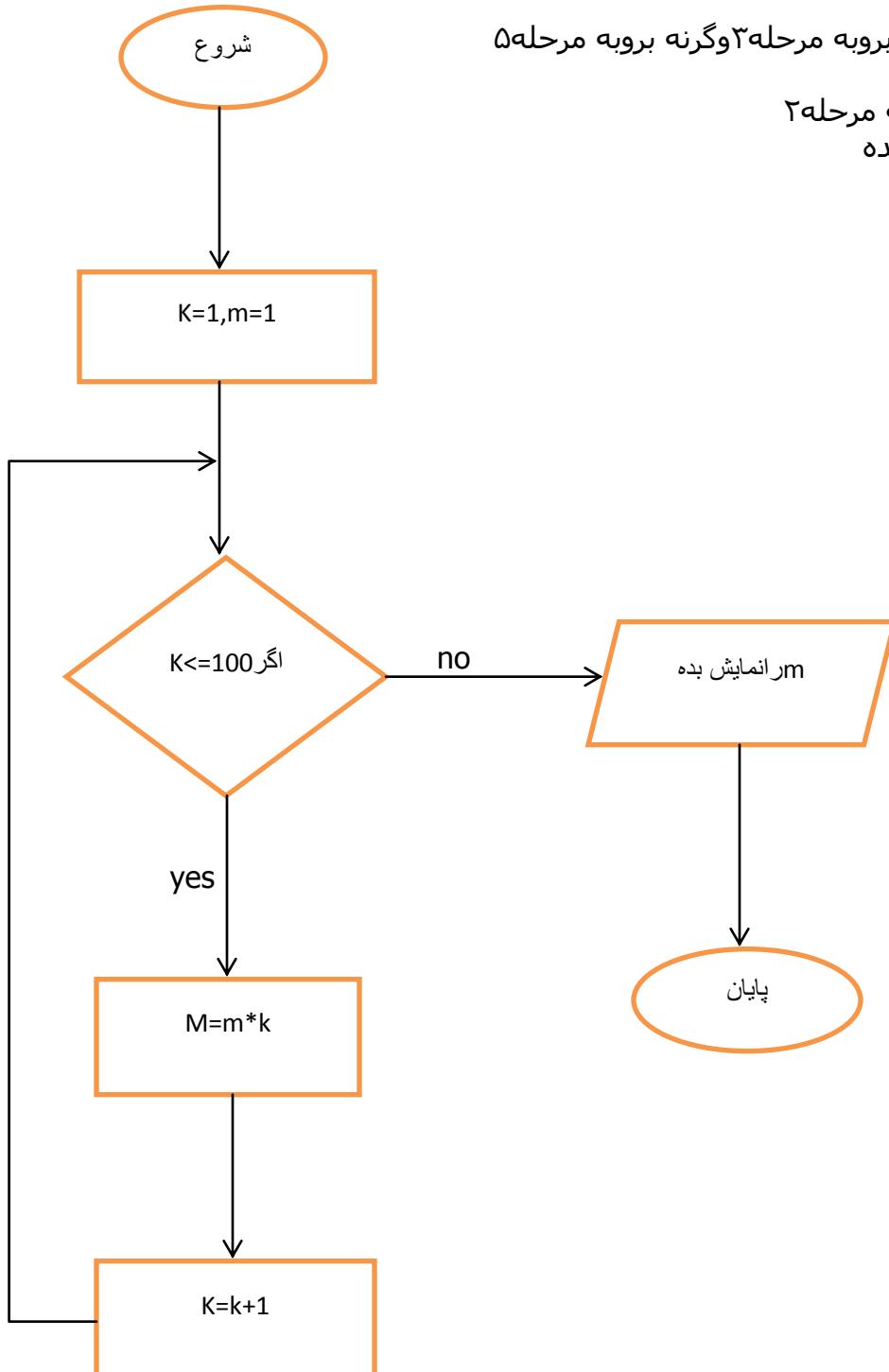
-شروع
 $K=1-1$

-اگر $K \leq 50$ برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۵
-کارنمایش بده
-برویه مرحله ۲ و $K = K + 1$
-پایان

۱۴

الگوریتمی بنویسید که حاصل ضرب اعداد مابین یک تا 10^0 را در خروجی نمایش دهد؟

-شروع
 $K=1, m=1$
 ۱-اگر $K \leq 100$ و گرنه برویه مرحله ۳
 $M=m*k$
 ۲-برویه مرحله ۴
 $K=k+1$
 ۳-برویه مرحله ۵
 ۴-برآنمایش بده
 ۵-پایان

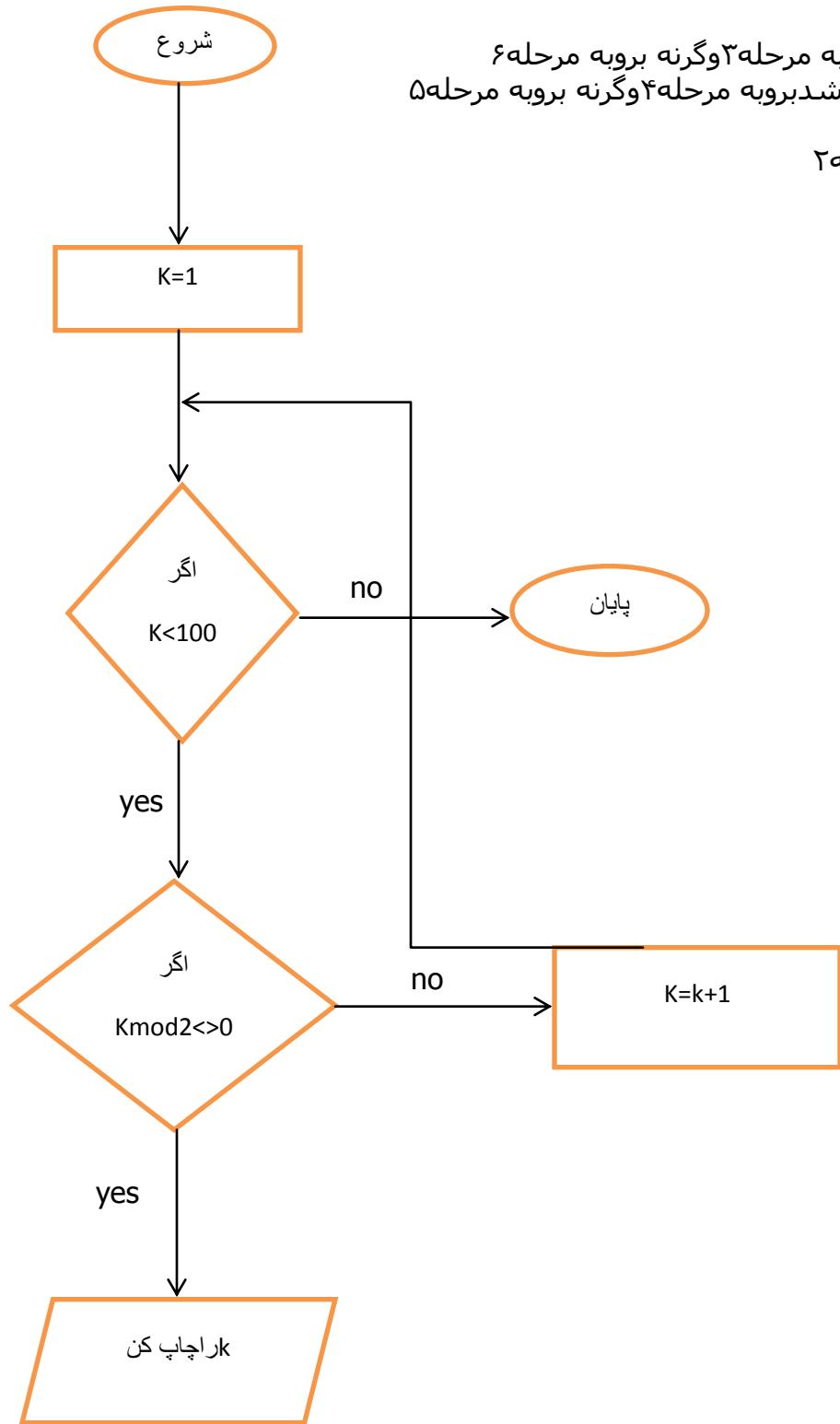
15

الگوریتمی بنویسید که اعداد فرد کوچکتر از ۱۰۰ را در خروجی نمایش دهید؟

-شروع
K=1-1

-اگر $K < 100$ باشد برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۶
-اگر $K \bmod 2 >> 0$ باشد برویه مرحله ۴ و گرنه برویه مرحله ۵
-راچاپ کن k-4
-برویه مرحله ۲ K=k+1-5
-پایان ۶

16

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت نموده و در صورتی که عدد زوج باشد آن را به توان ۲ رسانده و حاصل را در خروجی نمایش دهد؟

- شروع

- رابگیر a-1

باشد برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۵

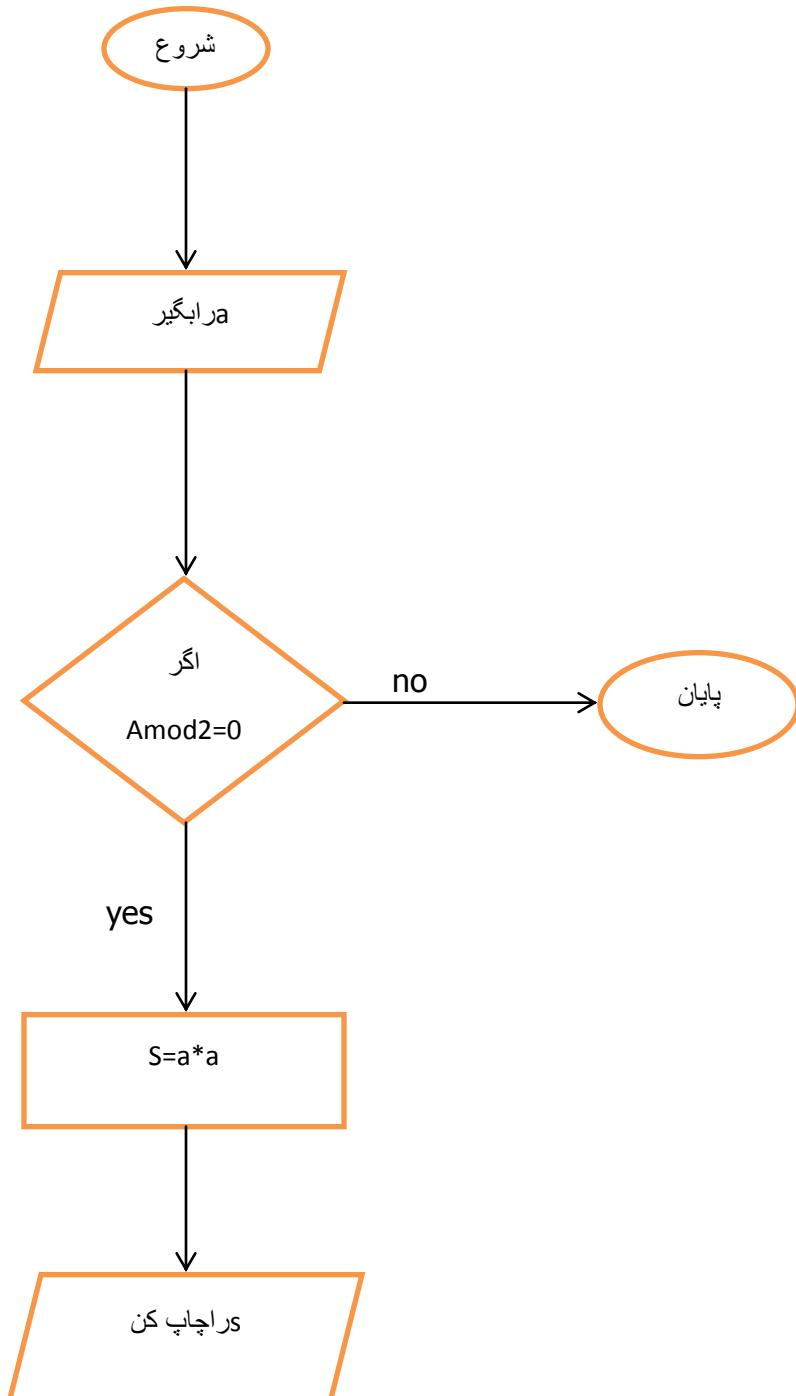
- اگر $A \bmod 2 = 0$

$S = a * a - 3$

- دراچاپ کن

- پایان

17

الگوریتمی بنویسید که دو عدد دلخواهی را دریافت نموده اگر عدداویل بزرگتر از دومی باشد مجموع آنها درغیراین صورت حاصل ضرب آنها را در خروجی نمایش دهد؟

- شروع

رابگیر A,b-1

اگر $a > b$ باشد برویه مرحله ۲ و گرنه برویه مرحله ۴

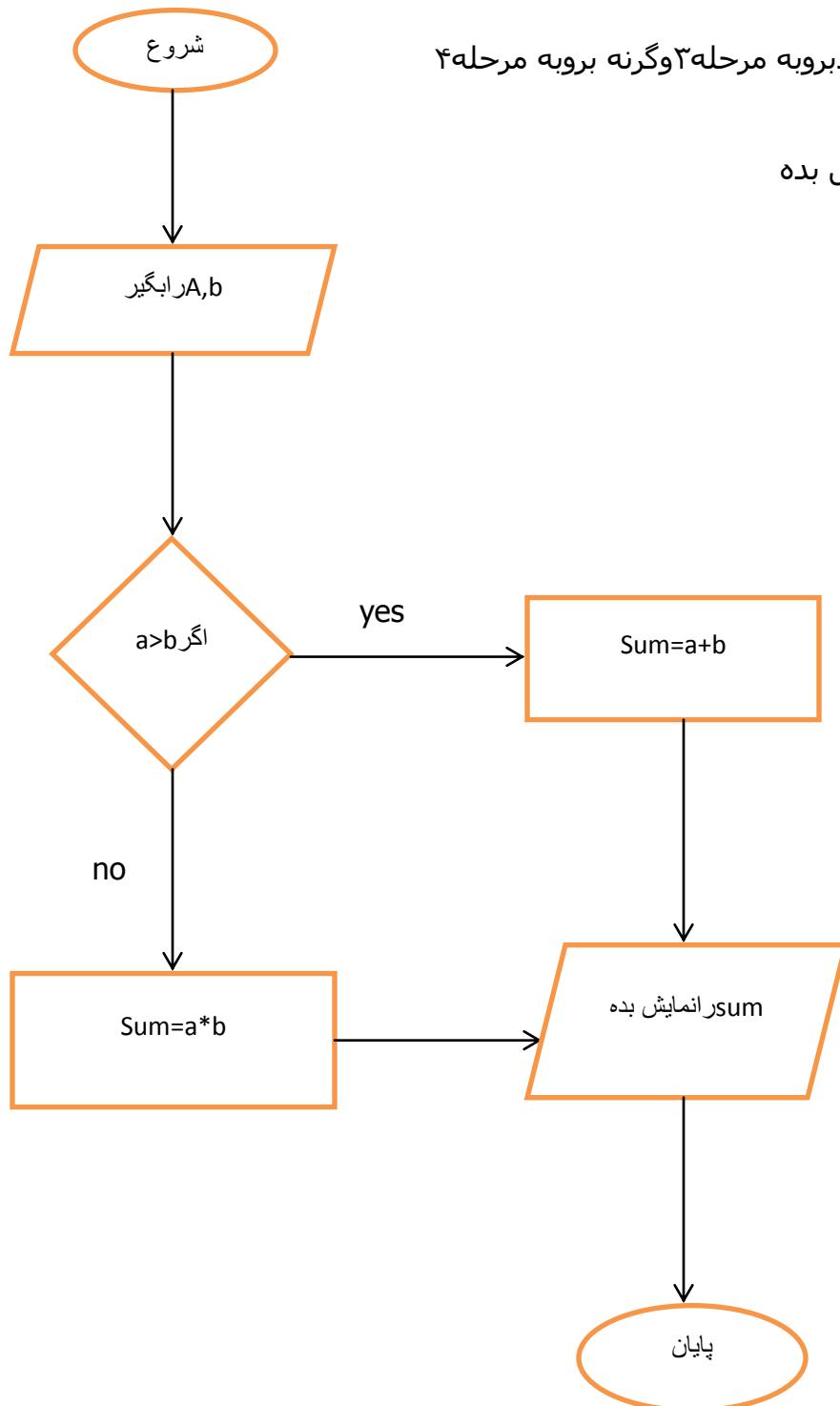
$Sum = b + a - 3$

$Sum = a * b - 4$

Sum-5 را نمایش بده

پایان

18

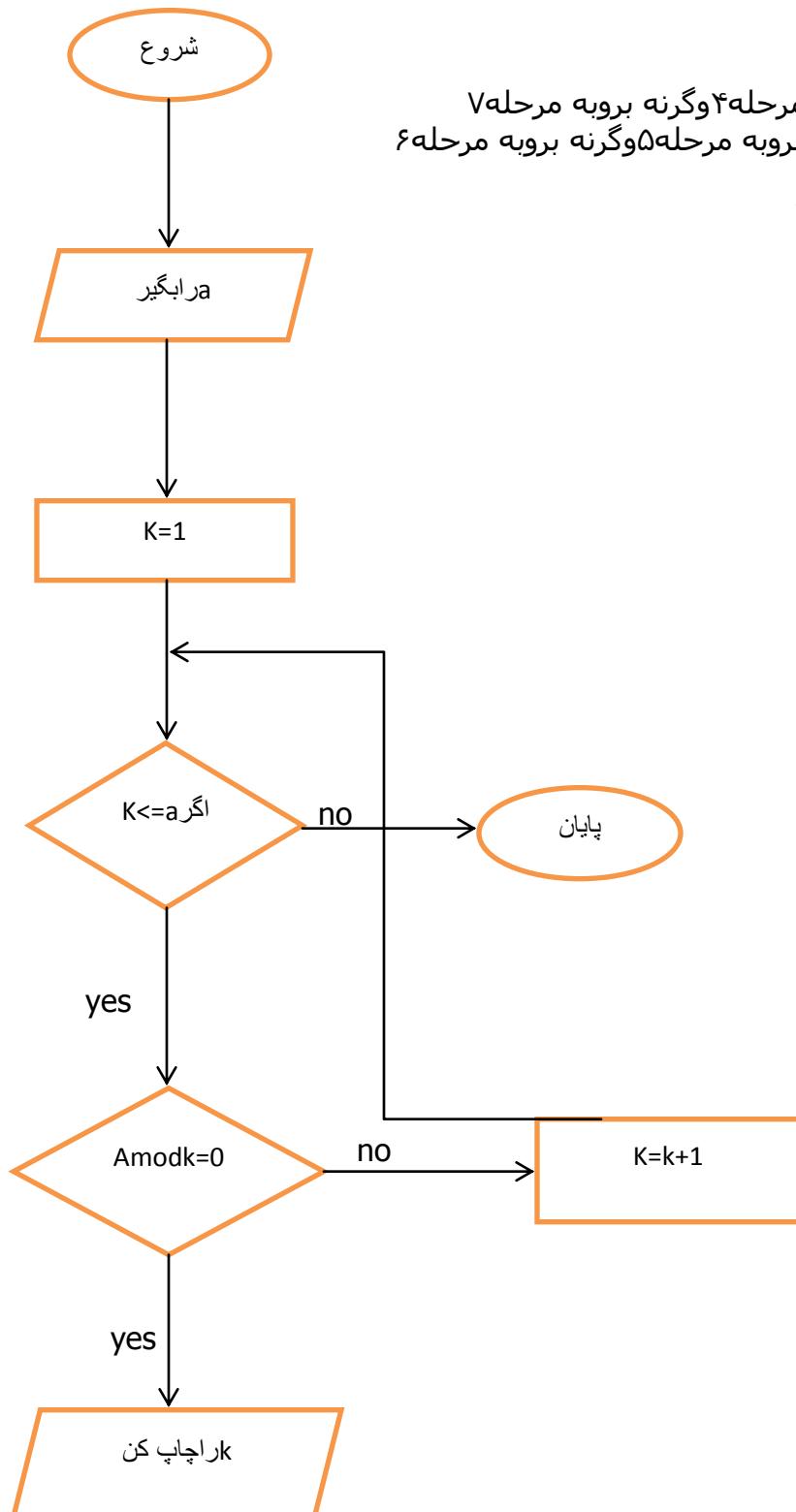

الگوریتمی بنویسید که مقسوم علیه های یک عدد طبیعی دلخواهی را پیدا کرده و در خروجی نمایش دهد؟

- شروع
- را بگیر
 $a=1$
 $K=1$

باشد برویه مرحله ۴ و گرنه برویه مرحله ۷
اگر $K=a$ باشد برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۶
باشد $A \bmod k = 0$ باشد برویه مرحله ۵ و گرنه برویه مرحله ۴
را چاپ کن
 $K=k+1$
باشد برویه مرحله ۶
پایان

۱۹

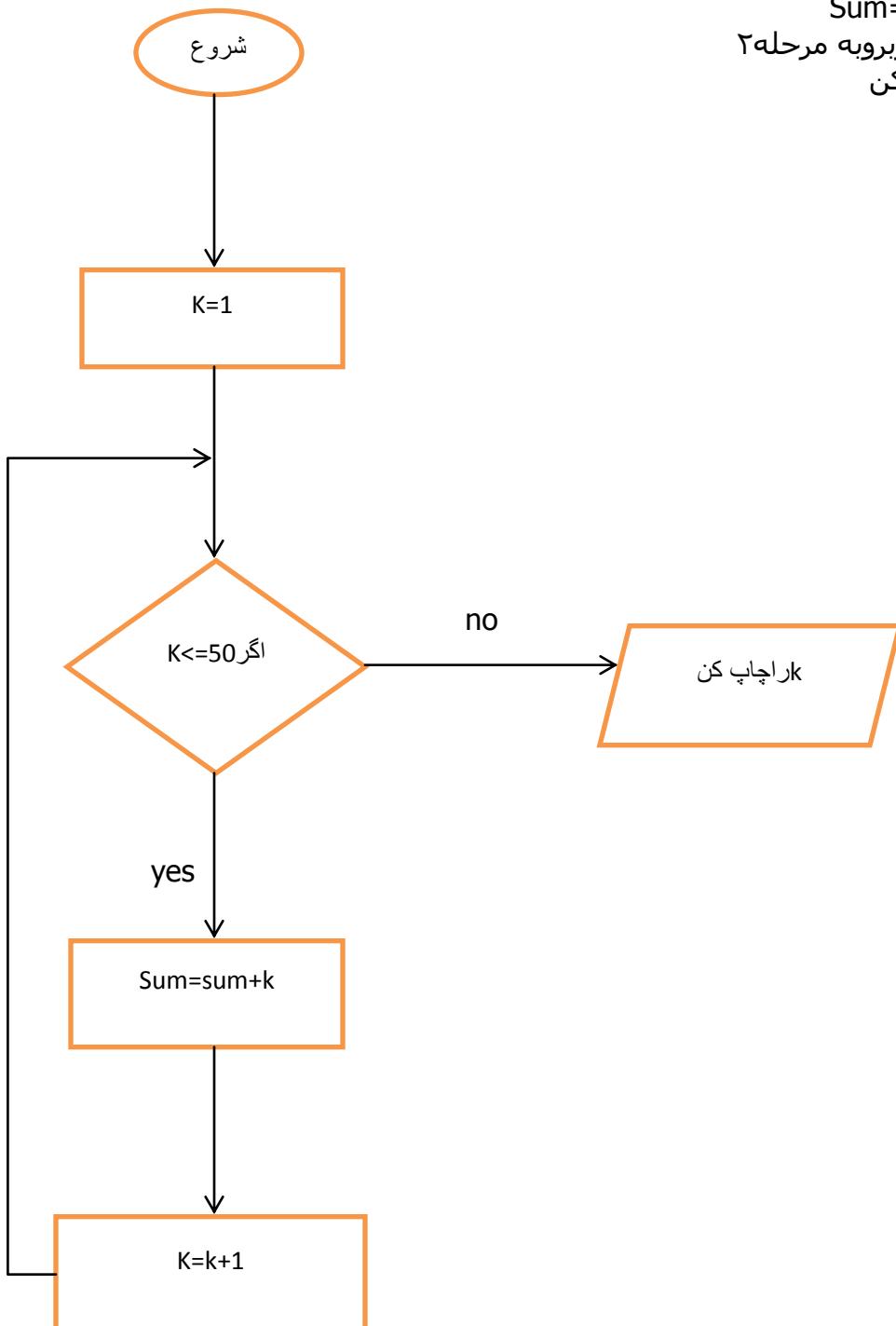
الگوریتمی بنویسید که مجموع اعداد کوچکتر از ۵۰ را محاسبه و در خروجی نمایش دهد؟

-شروع
 $K=1-1$

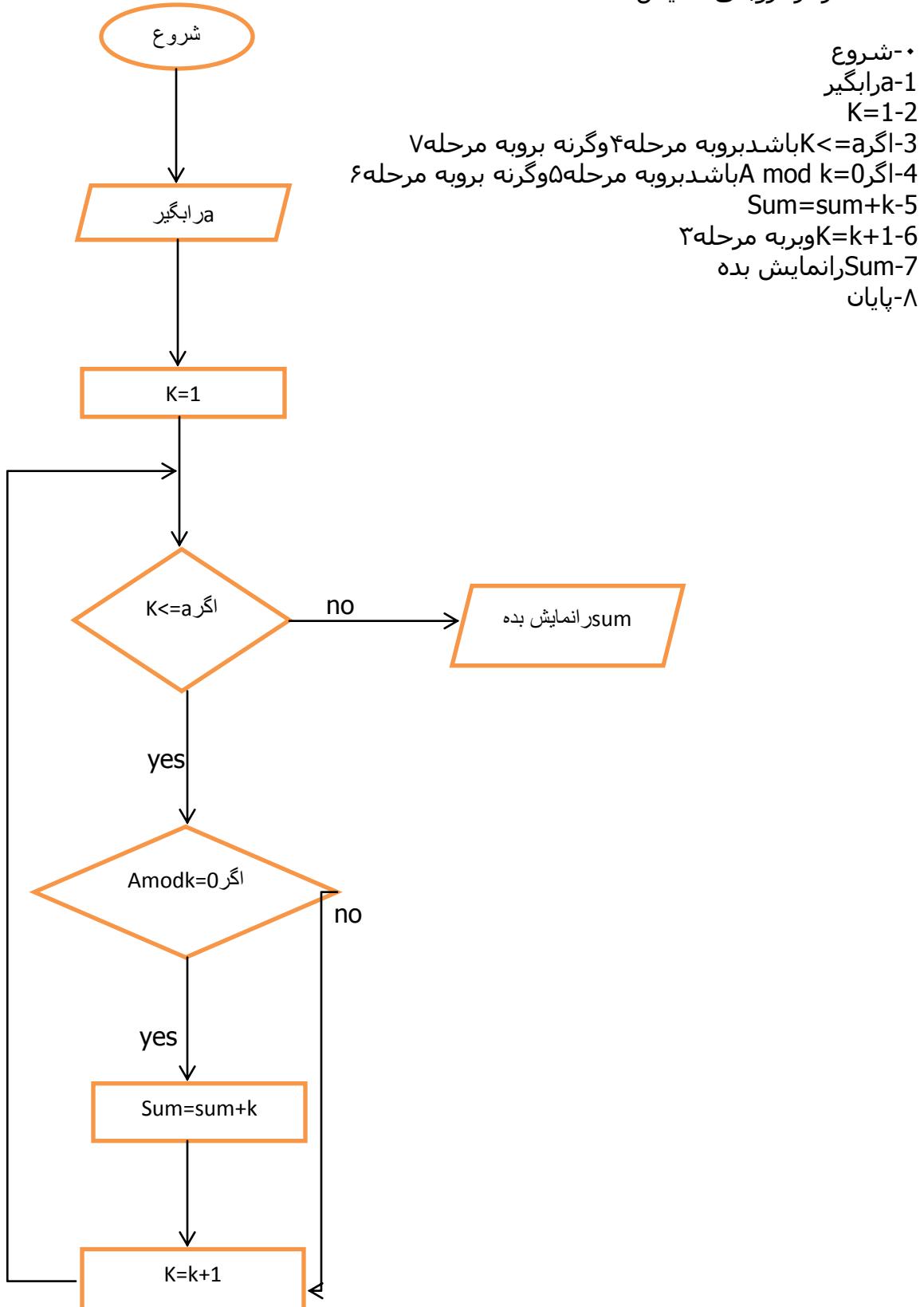
اگر $K \leq 50$ باشد برویه مرحله ۳ و گرنه برویه مرحله ۵

$Sum = sum + k - 3$
و برویه مرحله ۲
 $K = K + 1$
را چاپ کن
پایان

20

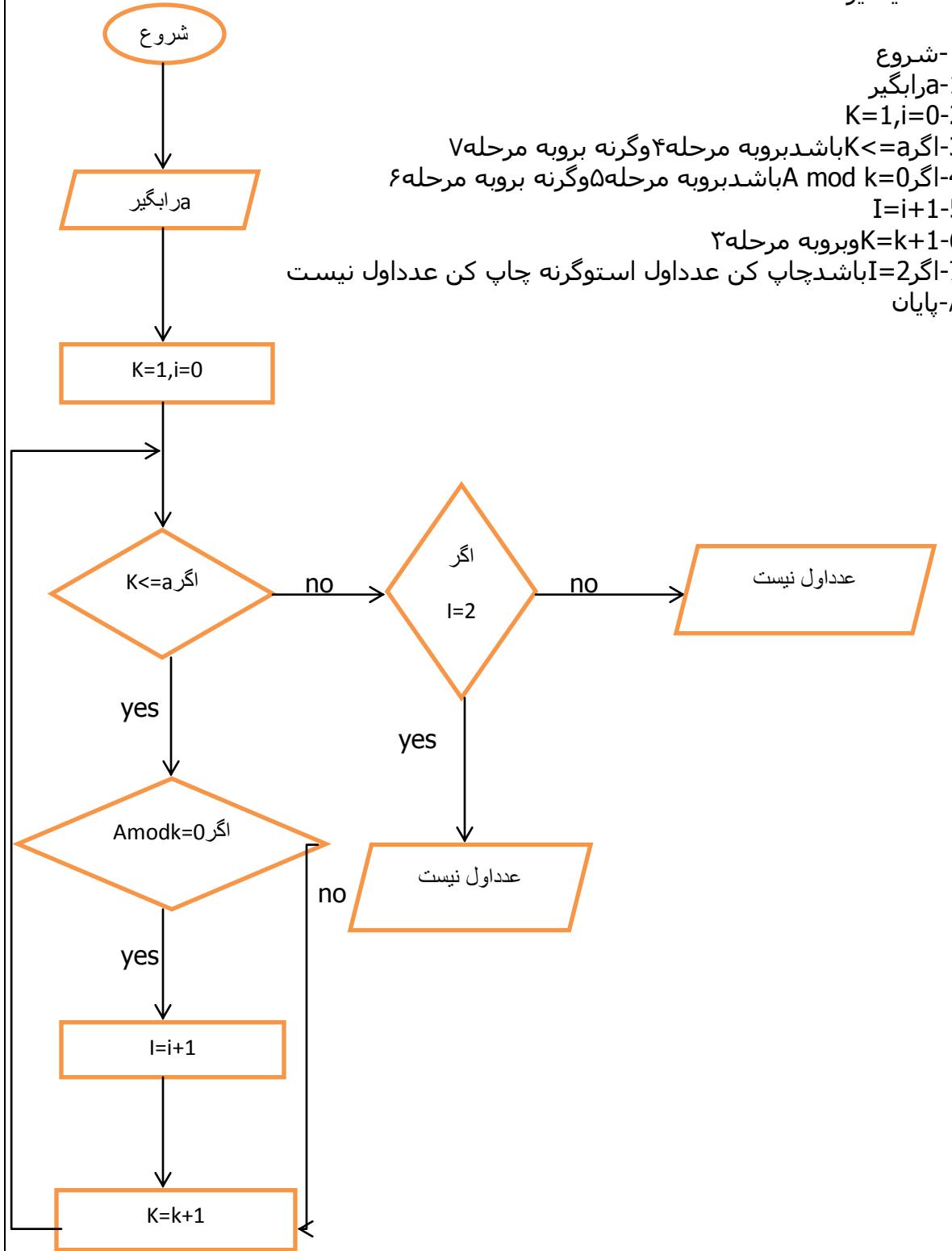

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت نموده و مجموع مقسوم علیه های آن را در خروجی نمایش دهد؟

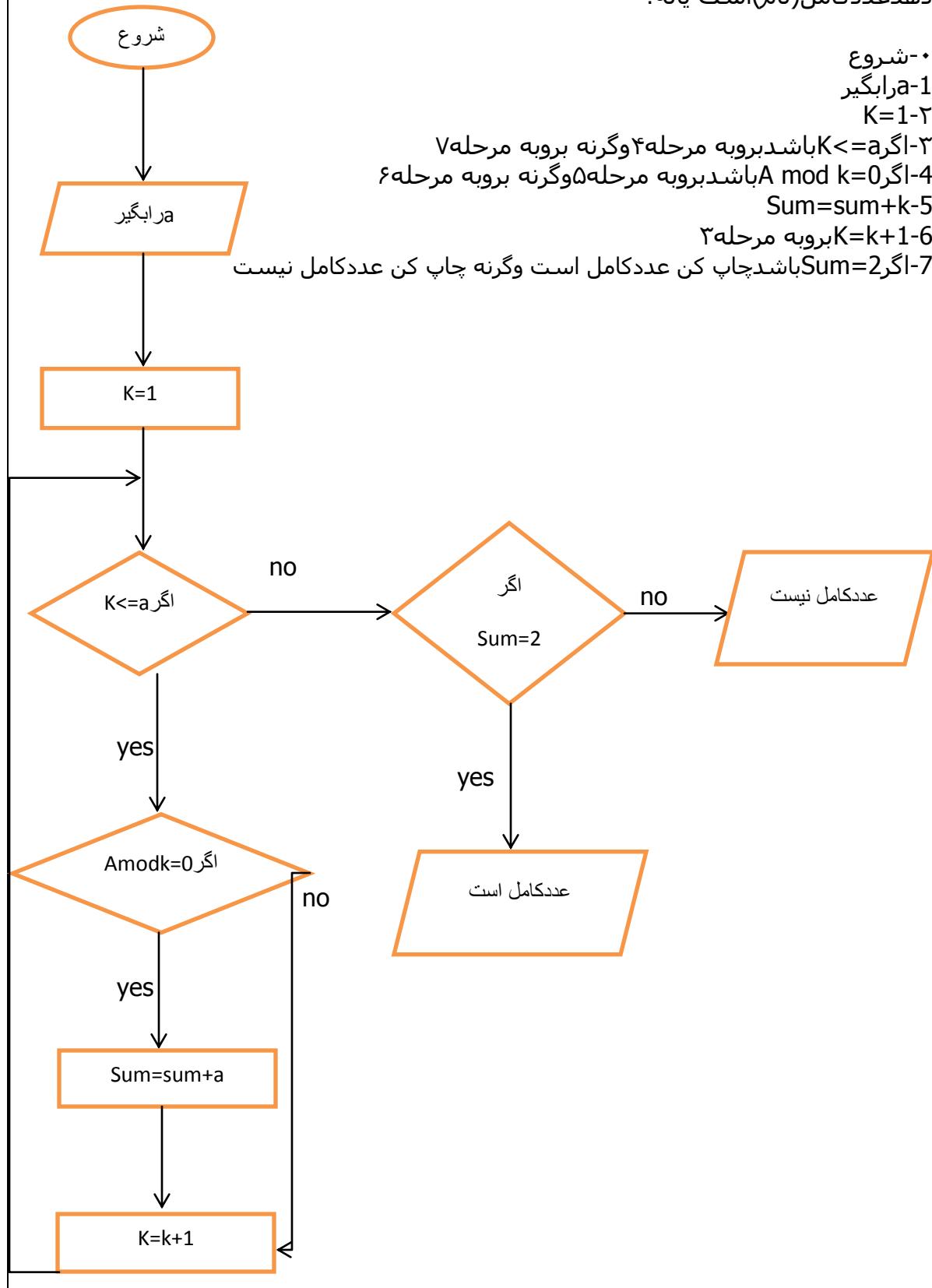
21

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت نموده و تشخیص دهد عدد اول است یا خیر؟

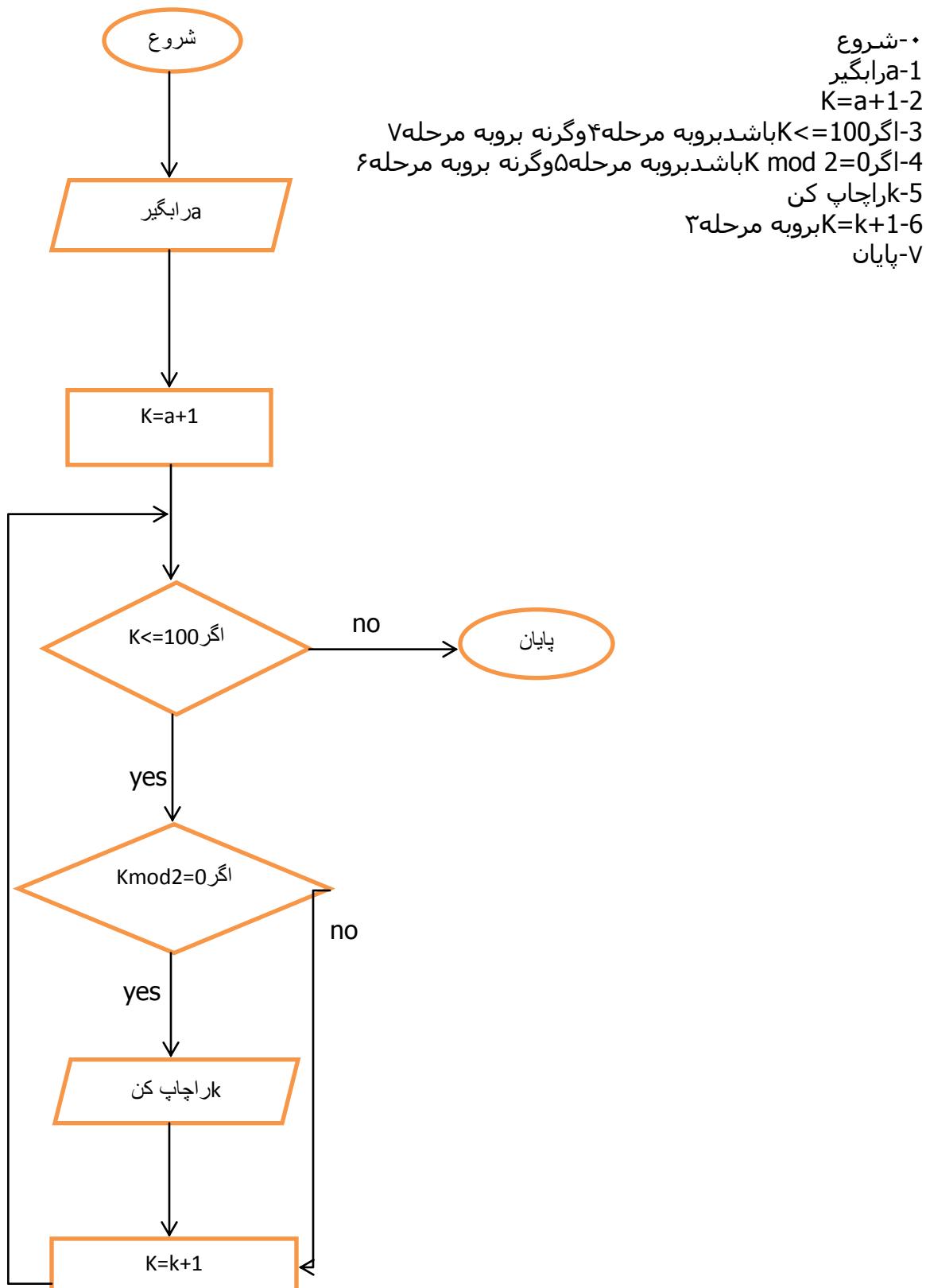
22

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت کرده و تشخیص دهد عدد کامل (تام) است یا نه؟

۲۳

الگوریتمی بنویسید که یک عدد دلخواهی را زورو دی دریافت کرده و اعداد زوج بزرگتر از آن عدد تا ۱۰۰ را در خروجی نشان دهد؟

۲۴

